

Czerwona Lista Ptaków w Unii Europejskiej

2015-06-12

BirdLife International i Komisja Europejska opracowały *Czerwoną listę ptaków Europy*. Z dokumentu wynika, iż mimo wielu sukcesów w dziedzinie ochrony przyrody blisko 1 na 5 gatunków ptaków w Unii Europejskiej jest zagrożony wyginięciem.

Czerwona lista ptaków Europy została opracowana zgodnie z metodologią IUCN, która jest powszechnie uznawana za najbardziej wiarygodny i obiektywny system oceny ryzyka wymierania gatunków. Z ww. opracowania wynika m.in., iż blisko 15 gatunków z regularnie lęgowych w Polsce jest zagrożonych. Są to: orlik grubodzioby (EN: gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony wyginięciem), rycyk, głowienka, ostrzygojad, czajka, kulik wielki, zimorodek, srokosz, wodniczka, turkawka (VU: gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie) oraz mewa srebrzysta, drożdżik, świergotek łąkowy, kania ruda i łyska (NT: gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia).

Zgodnie z oceną dokonaną w raporcie, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe oraz inni partnerzy zwiększają swoje zaangażowanie w działania ochronne podejmowane w odniesieniu do gatunków ptaków i ich siedlisk, dzięki czemu sytuacja części gatunków powoli zaczyna się poprawiać. Jednakże pomimo tych wysiłków, stosunek gatunków zagrożonych do gatunków naturalnie występujących w Europie jest podobny do tego jaki był obserwowany 10 lat temu. W wyniku szeregu czynników nadal obserwowane są spadki liczebności populacji ptaków oraz zmniejszanie się zasięgu ich występowania. Wśród najważniejszych zagrożeń, mających wpływ na taki stan rzeczy, można wymienić: degradację gruntów rolnych, utratę lub pogorszenie stanu siedlisk ptaków oraz zmiany klimatyczne.

Główne ustalenia *Czerwonej listy ptaków Europy*:

- 18% z 451 gatunków jest ocenianych jako zagrożone wyginięciem na poziomie 27 państw UE. To 82 gatunki, z których 11 jest krytycznie zagrożonych (CR), 16 zagrożonych (EN) i 55 narażonych (VU).
- 13% z 533 gatunków jest zagrożonych na poziomie europejskim. To w sumie 67 gatunków, z których 10 jest krytycznie zagrożonych (CR). Wśród nich jest: czajka towarzyska, trznadel złotawy, kulik cienkodzioby i burzyk balearski. Badania wykazały również, że 18 gatunków jest zagrożonych (EN), a 39 narażonych (VU).
- Negatywne trendy: 29 gatunków zostało dopisanych do listy od 2004 roku (wcześniej uważane były za gatunki najmniejszej troski, teraz są zagrożone lub bliskie zagrożenia w Europie). Znajdziemy tu turkawkę, ostrzygojada, maskonurę, alkę, świergotka łąkowego, pardwę mszarną, mewę trójpalczastą oraz głowienkę. Sytuacja niektórych gatunków, które miały kłopoty już dziesięć lat temu nadal się nie poprawiła, np.: ścierwnik, wodniczka, czajka, orlik grubodzioby i strepet.
- Zmiany: 20 gatunków wcześniej uważanych za regionalnie zagrożone jest obecnie klasyfikowanych jako najmniejszej troski (LC) w Europie (choć niektóre są nadal zagrożone globalnie). Należą do nich np. pelikan kędzierzawy, podgorzałka, kania czarna, pustuleczka, kurhannik, rybitwa krótkodzioba, nur czarnoszyi i drop. Kolejne 25 gatunków jest wciąż zagrożonych w Europie, ale ma niższe ryzyko wyginięcia niż dziesięć lat temu, a ich poziom zagrożenia został obniżony. Na przykład petrel maderski i gil azorski wcześniej uznane za krytycznie zagrożone (CR), obecnie są klasyfikowane jako zagrożone (EN).

Czerwona lista ptaków Europy przedstawia dane dot. poziomu zagrożenia wyginięciem dla wszystkich gatunków ptaków występujących naturalnie w Europie, od Atlantyku do Uralu. W granicach państw członkowskich UE zostały wykorzystane dane przekazywane na mocy art. 12 Dyrektywy ptasiej.

Dane dla Polski zostały zgromadzone i zaraportowane w ramach art. 12 Dyrektywy ptasiej przez polskie agencje rządowe: Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W przygotowaniu tych danych brało udział Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków.

Więcej informacji można odnaleźć na [stronach Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków](#) oraz [BirdLife International](#).